

ΦΑΚΕΛΟΣ ΥΛΙΚΟΥ ΑΡΧΑΙΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ

**ΦΑΚΕΛΟΣ ΥΛΙΚΟΥ ΑΡΧΑΙΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ Γ' ΛΥΚΕΙΟΥ**

Β' ΤΟΜΟΣ : ΚΕΙΜΕΝΑ ΑΥΤΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΕΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

ΝΑΤΣΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	9
1^η Διδακτική ενότητα	10
1^ο Κείμενο αυτενέργειας, εισαγωγή, μετάφραση	10
Ενδεικτικές δραστηριότητες στο κείμενο αυτενέργειας	13
2^η Διδακτική ενότητα	17
2^ο Κείμενο αυτενέργειας, εισαγωγή, μετάφραση	17
Ενδεικτικές δραστηριότητες στο κείμενο αυτενέργειας	19
3^η Διδακτική ενότητα	21
2^ο Κείμενο αυτενέργειας, εισαγωγή, μετάφραση	21
Ενδεικτικές δραστηριότητες στο κείμενο αυτενέργειας	24
2^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	27
4^η Διδακτική ενότητα	28
1^ο Κείμενο αυτενέργειας, εισαγωγή, μετάφραση	28
Ενδεικτικές δραστηριότητες στο κείμενο αυτενέργειας	30
2^ο Κείμενο αυτενέργειας, εισαγωγή, μετάφραση	33
Ενδεικτικές δραστηριότητες στο κείμενο αυτενέργειας	36
5^η Διδακτική ενότητα	38
1^ο Κείμενο αυτενέργειας, εισαγωγή, μετάφραση	38
Ενδεικτικές δραστηριότητες στο κείμενο αυτενέργειας	40
2^ο Κείμενο αυτενέργειας, εισαγωγή, μετάφραση	44
Ενδεικτικές δραστηριότητες στο κείμενο αυτενέργειας	46
6^η Διδακτική ενότητα	48
1^ο Κείμενο αυτενέργειας, εισαγωγή, μετάφραση	48
Ενδεικτικές δραστηριότητες στο κείμενο αυτενέργειας	50
2^ο Κείμενο αυτενέργειας, εισαγωγή, μετάφραση	53
Ενδεικτικές δραστηριότητες στο κείμενο αυτενέργειας	56

7^η Διδακτική ενότητα	59
1^ο Κείμενο αυτενέργειας, εισαγωγή, μετάφραση	59
Ενδεικτικές δραστηριότητες στο κείμενο αυτενέργειας	61
2^ο Κείμενο αυτενέργειας, εισαγωγή, μετάφραση	64
Ενδεικτικές δραστηριότητες στο κείμενο αυτενέργειας	66
3^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	68
8^η Διδακτική ενότητα	69
1^ο Κείμενο αυτενέργειας, εισαγωγή, μετάφραση	69
Ενδεικτικές δραστηριότητες στο κείμενο αυτενέργειας	71
9^η Διδακτική ενότητα	74
Κείμενο αυτενέργειας, εισαγωγή, μετάφραση	74
Ενδεικτικές δραστηριότητες στο κείμενο αυτενέργειας	77
10^η Διδακτική ενότητα	79
1^ο Κείμενο αυτενέργειας, εισαγωγή, μετάφραση	79
Ενδεικτικές δραστηριότητες στο κείμενο αυτενέργειας	82
2^ο Κείμενο αυτενέργειας, εισαγωγή, μετάφραση	84
Ενδεικτικές δραστηριότητες στο κείμενο αυτενέργειας	86
11^η Διδακτική ενότητα	89
Κείμενο αυτενέργειας, εισαγωγή, μετάφραση	89
Ενδεικτικές δραστηριότητες στο κείμενο αυτενέργειας	93
4^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	95
12^η Διδακτική ενότητα	96
1^ο Κείμενο αυτενέργειας, εισαγωγή, μετάφραση	96
Ενδεικτικές δραστηριότητες στο κείμενο αυτενέργειας	99
2^ο Κείμενο αυτενέργειας, εισαγωγή, μετάφραση	101
Ενδεικτικές δραστηριότητες στο κείμενο αυτενέργειας	104

13^η Διδακτική ενότητα	106
1^ο Κείμενο αυτενέργειας, εισαγωγή, μετάφραση	106
Ενδεικτικές δραστηριότητες στο κείμενο αυτενέργειας	108
2^ο Κείμενο αυτενέργειας, εισαγωγή, μετάφραση	110
Ενδεικτικές δραστηριότητες στο κείμενο αυτενέργειας	112
14^η Διδακτική ενότητα	114
1^ο Κείμενο αυτενέργειας, εισαγωγή, μετάφραση	114
Ενδεικτικές δραστηριότητες στο κείμενο αυτενέργειας	116
2^ο Κείμενο αυτενέργειας, εισαγωγή, μετάφραση	119
Ενδεικτικές δραστηριότητες στο κείμενο αυτενέργειας	121
15^η Διδακτική ενότητα	122
1^ο Κείμενο αυτενέργειας, εισαγωγή, μετάφραση	122
Ενδεικτικές δραστηριότητες στο κείμενο αυτενέργειας	124
2^ο Κείμενο αυτενέργειας, εισαγωγή, μετάφραση	126
Ενδεικτικές δραστηριότητες στο κείμενο αυτενέργειας	128
5^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	130
16^η Διδακτική ενότητα	131
1^ο Κείμενο αυτενέργειας, εισαγωγή, μετάφραση	131
Ενδεικτικές δραστηριότητες στο κείμενο αυτενέργειας	134
2^ο Κείμενο αυτενέργειας, εισαγωγή, μετάφραση	136
Ενδεικτικές δραστηριότητες στο κείμενο αυτενέργειας	138
17^η Διδακτική ενότητα	140
1^ο Κείμενο αυτενέργειας, εισαγωγή, μετάφραση	140
Ενδεικτικές δραστηριότητες στο κείμενο αυτενέργειας	142
2^ο Κείμενο αυτενέργειας, εισαγωγή, μετάφραση	144
Ενδεικτικές δραστηριότητες στο κείμενο αυτενέργειας	146
18^η Διδακτική ενότητα	148
1^ο Κείμενο αυτενέργειας, εισαγωγή, μετάφραση	148

Ενδεικτικές δραστηριότητες στο κείμενο αυτενέργειας	151
2ο Κείμενο αυτενέργειας, εισαγωγή, μετάφραση	153
Ενδεικτικές δραστηριότητες στο κείμενο αυτενέργειας	156
19η Διδακτική ενότητα	158
1ο Κείμενο αυτενέργειας, εισαγωγή, μετάφραση	158
Ενδεικτικές δραστηριότητες στο κείμενο αυτενέργειας	161
2ο Κείμενο αυτενέργειας, εισαγωγή, μετάφραση	163
Ενδεικτικές δραστηριότητες στο κείμενο αυτενέργειας	165
6η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	167
20η Διδακτική ενότητα	168
2ο Κείμενο αυτενέργειας, εισαγωγή, μετάφραση	168
Ενδεικτικές δραστηριότητες στο κείμενο αυτενέργειας	170
22η Διδακτική ενότητα	171
2ο Κείμενο αυτενέργειας, εισαγωγή, μετάφραση	171
Ενδεικτικές δραστηριότητες στο κείμενο αυτενέργειας	172

1^η ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

Η ΑΝΤΙΛΗΨΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ : Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ ΚΑΙ Η ΔΙΑΜΟΡΦΩΣΗ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Νάτσης Δημήτρης

.....
.....
.....

.....
.....
.....

2^η ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ

2^ο κείμενο αυτενέργειας : *Ισοκράτους, πρὸς Δημόνικον 40.1-42.5*

Εισαγωγή

Ο λόγος αυτός του Ισοκράτη είναι παραινετικός προς τον Δημόνικον. Υπάρχουν αμφιβολίες για την ταυτότητα του Δημονίκου, αν δηλαδή πρόκειται για τον γιο του τυράννου Ιππονίκου ή αν πρόκειται για τον γιο του Αθηναίου Ιππονίκου, τον πεθερό του Αλκιβιάδη.

Ασχέτως, τελικά, με την ταυτότητα του Ιππονίκου ο λόγος αυτός του Ισοκράτη βρίθει παραινέσεων και ηθικών διδαγμάτων. Τέσσερες είναι οι κύριες παραινέσεις: **1. Σεβασμός στους θεούς, 2. Αποφυγή ματαίου όρκου, 3. Παραδοσιακή λατρεία, 4. Τιμή προς τους γονείς.**

.....
.....
.....

Η φρόνηση είναι το θεμέλιο του μέτρου στον Λόγο και στην ευδαιμονία του ανθρώπου. Τα κοινά του Αριστοτέλη με το κείμενο του Ισοκράτη είναι επιγραμματικά :

.....
.....
.....

- 4. Η φρόνηση φέρει την ευδαιμονία.
- 5. Παράινεση προς τους νέους σχετικά με όλα τα προηγούμενα.

ΚΕΙΜΕΝΟ

Στον Πρὸς Δημόνικον λόγο, που αποδίδεται στον Ισοκράτη, ο ρήτορας συμβουλεύει τον ομώνυμο νεαρό πώς να κατορθώσει μια ενάρετη ζωή, μαθαίνοντας να ασκεί τη «φρόνηση» μέσω συγκεκριμένων πρακτικών.

Βούλομαι δὲ περὶ τῆς τῶν λόγων παιδείας ὥσπερ οἱ γενεαλογοῦντες πρῶτον διελθεῖν πρὸς ὑμᾶς. Πάντων μὲν ἐπιμελοῦ τῶν περὶ τὸν βίον, μάλιστα δὲ τὴν σαυτοῦ φρόνησιν ἄσκει μέγιστον γὰρ ἐν ἐλαχίστῳ νοῦς ἀγαθὸς ἐν ἀνθρώπου σώματι. Πειρῶ τῷ μὲν σώματι εἶναι φιλόπνοος, τῇ δὲ ψυχῇ φιλόσοφος, ἵνα τῷ μὲν ἐπιτελεῖν δύνῃ τὰ δόξαντα, τῇ δὲ προορᾶν ἐπίστη τὰ συμφέροντα. Πᾶν ὅ τι ἂν μέλλῃς ἐρεῖν, πρότερον ἐπισκόπει τῇ γνώμῃ· πολλοῖς γὰρ ἢ γλῶττα προτρέχει τῆς διανοίας. Νόμιζε μηδὲν εἶναι τῶν ἀνθρωπίνων βέβαιον· οὕτω γὰρ οὐτ' εὐτυχῶν ἔσει περιχαρῆς οὔτε δυστυχῶν περιλύπος. Δύο ποιοῦ καιροῦς τοῦ λέγειν, ἢ περὶ ὧν οἴσθα σαφῶς, ἢ περὶ ὧν ἀναγκαῖον εἶπεῖν. Ἐν τούτοις γὰρ μόνοις ὁ λόγος τῆς σιγῆς κρείττων, ἐν δὲ τοῖς ἄλλοις ἄμεινον σιγᾶν ἢ λέγειν. Χαίρει μὲν ἐπὶ τοῖς συμβαίνουσιν τῶν ἀγαθῶν, λυποῦ δὲ μετρίως ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις τῶν κακῶν, γίγνου δὲ τοῖς ἄλλοις μηδ' ἐν ἑτέροις ὧν κατάδηλος· ἄτοπον γὰρ τὴν μὲν οὐσίαν ἐν ταῖς οἰκίαις ἀποκρύπτειν, τὴν δὲ διάνοιαν φανερὰν ἔχοντα περιπατεῖν.

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

διέρχομαι / δίδεμι : αναλύω, μιλάω.

οἱ γενεαλογοῦντες : οἱ συγγραφεῖς γενεαλογιῶν.

γνώμη (γιγνώσκω) : γνώμη / γνώση, νόηση.

καιρὸς : κατάλληλη στιγμή.

ποιοῦμαι (εδῶ) : νομίζω, θεωρῶ, λογίζομαι.

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

Θέλω να αναλύσω τους εκπαιδευτικούς μου λόγους από την αρχή, όπως κάνουν οι συγγραφείς γενεαλογιών. Να φροντίζεις όλα όσα σχετίζονται με την βιοτική σου άνεση, αλλά κυρίως να εξασκείς την φρόνηση. Γιατί το πιο σημαντικό προνόμιο που μπορεί να αποκτήσει ένας άνθρωπος είναι η ισχυρή διάνοια στο ανθρώπινο σώμα μεταξύ της αδύναμης φύσης του.

.....
.....
.....

Γιατί είναι παράδοξο κάποιος από την μία να κρύβει την περιουσία σπίτι του, αλλά να περιπατεί στους δημόσιους χώρους με φανερό την σκέψη του.

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΣΤΟ 2^ο ΚΕΙΜΕΝΟ ΑΥΤΗΝΕΡΓΕΙΑΣ

1. Με ποιούς τρόπους συμβουλεύει ο Ισοκράτης τον Δημόνικο να ασκεί την φρόνηση; (Για να απαντήσετε, πρέπει πρώτα να αναγνωρίσετε τα ρήματα σε έγκλιση προστακτική.)

Ο Ισοκράτης, προτρέπει τον Δημόνικο να εξασκεί την φρόνηση τόσο στο σώμα όσο και στην ψυχή,

.....
.....
.....

Όλες οι παραινέσεις αυτές διαφαίνονται από την προστακτική έγκλιση που επιλέγει : *ἐπιμελοῦ, ἄσκει, πειρωῶ, ἐπισκόπει, νόμιζε, ποιοῦ, χαῖρε* .

2. Να συγκρίνετε τα δύο Κείμενα Αυτενέργειας με βάση τις εγκλίσεις που ο συγγραφέας επιλέγει, αφού λάβετε υπ' όψιν σας τον σκοπό που υπηρετεί κάθε κείμενο. (Θα σας βοηθήσει η μελέτη της διάκρισης των προτάσεων σε προτάσεις κρίσης και επιθυμίας.)

Στο συγκεκριμένο κείμενο ο Ισοκράτης, ως σύμβουλος και δάσκαλος του Δημόνικου, επιλέγει προστακτική έγκλιση σε κάθε παραίνεσή του στο κείμενο «πρὸς τὸν Δημόνικον».

Στο άλλο κείμενο αυτενέργειας του Ισοκράτη, «περὶ ἀντιδόσεως 180 – 182», εκφράζεται με οριστικές εγκλίσεις,

.....
.....
.....

Αυτό ακριβώς είναι το κοινό θέμα με το κείμενο αναφοράς του Αριστοτέλη. Απλώς στον λόγο «περὶ ἀντιδόσεως» αντλεί από την παράδοση, ενώ στον «πρὸς Δημόνικον»

.....
.....
.....

.....
.....
.....

.....
.....
.....